



მისი მშვენიერი და მრთელი ჰაიანი მდებარეობა შიგ შუაგულ მრთელს ძიზიყსა, გარემოცული ტყე-ხეილათ, ანკარა და ყინვასავეთ წყაროებით და მინდვრებით, და ეს უზარ-მაზარი ორ-სართულიანი სასახლე კარგის ეკლესიით, სამზარეულოებით, საჯინბოთი, მარნით და სხ. და სხ.; გამოცხადეთ ჩვენი სურვილი და მოსაზრება, რომ ამ მოხსენებულს გარემოებებზედ ყურადღება მიექცია ქართველ საზოგადოებას, ამოდენა ჩვენის მამა-პაპათ ოფლითა და ღვაწლით აშენებულის შენობებით ესარგებლნა, მაგ. შიგ ნორმალურა ქალების სასწავლებლის გამართვით მინც, და ამ გზით ესეც დაეცვა დაქცევისაგან და ეს ჩვენი განმანათლებლის განსახელებელი ადგილიც, დაფუძნებით, რასაკვირველია, საკუთარს კომიტეტისა ამ საგნისათვის სათანო ფულის შემსაკრებადა ადგილობრივის ქურნალ-გაზეთების შემწევობით.

თუმცა ეს ჩვენი წადილი და განზრახვა დარჩა წინაშე ჩვენი საზოგადოებისა ხმად მლაღადებლად უდაბნოში, მაგრამ საქართველოს ექსარხოსისაგან-კი მიიქცია სრული ყურადღება და თანაგრძობა, — მან ეს ადგილმდებარეობა დათვალიერა, გარემოება გამოიკითხა ადგილობრივ დაწერილებით, შევნიშნა ღიმილით, რომ ჩვენი გულ-მზურვალე, პატრიოტული სტატია ქართველთ საზოგადოებამ დასტოვა სრულებით უყურადღებოდ, და აღსთქვა მეცადინეობა და შუამდგომლობა თვისი, სად-ცა და ვის-დამიცა ჯერ არს, ამ სობოროს დედად მონასტრათ გადაკეთებზედ ქალების სასწავლებლებითურთ სამეურნეო განყოფილებით.

ჯერ აქამომდე ამ ყოვლად-უსამღდელოების ექსარხოსის აღთქმის შედეგი არა სჩანს-რა სრულებით და ზედ მოჰყვა ახლა ეს ცვლილება: სობოროს წინამძღვრის თანამდებობის გაუქმება და მიწერა ხირსის მონას-

ტერზედ დროებით შუშინდისის სინოდის განკარგულებით და თვით საქართველოს ექსარხოსის გადაყენაცა აქედან.

რას უნდა გვიქადდეს ნეტარ ეს მოხსენებული ცვლილება?! ნუ თუ, ჩვენდა სამწუხაროდ, უფრო უარეს მდგომარეობაში მიხწევას უპატრონობით ამ ყოველის ქართველისათვის სასიქადულო, სამღრთო და წმინდა საუფჯისას?!

მინცა და მინც ჩვენ ჩვენი მხრით საჭიროდ ვრაცხთ ამაზედ ჯეროვანის ყურადღების მიქცევას ქართველ საზოგადოების და მწერლობისას „დროების“ შემწევობით და დაფუძნებას ამ საგანზედ საკუთარს კომიტეტისა სრულის იმედით, რომ ღარსეულთ ინიციატორთ აღმოჩინებათ ჯეროვანი თანაგრძობაცა ყოველის ჩვენი სამშობლოს კუთხილამ.

საჭიროა დაფიქრდეთ და დაერწმუნდეთ ბატონებო, რომ მხოლოდ რომელთამე რჩეულთ სწავლა-განათლება სრულებით ვერას გაურიგებს ჩვენს ქართველობას, თუ საზოგადოდ ვრი უმეცარია, რომ მართო ტფილისის სასწავლებლები ვერას გვიხმენ, თუ სხვაც არა ვიზრუნეთ-რა.

ქიზიყელი.

**დღიური**

ბუშინწინ, კვირას საონის სობორომი მოვისმინეთ უკანასკნელი გამოსათხოვარი წირვა საქართველოს ეგზარხოსის იოანნიკისა, რომელც ახლა დანიშნა მოსკოვის და პოლონის მიტროპოლიტად. იყო მწირველი აგრეთვე იმერეთის ეპისკოპოსი ყოფილად სამღვდლო ბაბრეღი.

ღიდ-ძალი ხალხი დესწრო ამ დღეს. სხვათა შორის თ. ბრ. მრბელიანი და ბ. ტფ. გუბერნატორიც ბრძანდებოდნენ.

საშინელი სიციხე იდგა ეკლესიაში, მაგრამ ვისაც კი ერთხელ როგორმე

ერთი ხმა ყველას ეუბნებოდა: აღსდგე და დაიჭირე ბასტილია! მა იყო შეუქლებელი, გიჟური ახირებული სათქმელადაც... მაგრამ ყველა ერთმანეთს მას, და მოხდა კიდევ...

ბასტილიას დაეს-დაცემა სულაც ტკუის და მოსაზრების საქმე არ ყოფილა. მა იყო რწმენის საქმე. წინადადება არავის მოუცია. მაგრამ ყველას სწამდა და ყველა მოქმედებდა. მუხებზედ, წყლის ნაპირებზედ, ხიდებზედ, ბულვარებზედ ერთი ხალხის გროვა გასძახოდა მეორეს:

— ბასტილიაზედ, ბასტილიაზედ! ნალარაც თითქოს ყველას გასძახოდა:

— ბასტილიაზედ!

არა კაცს არ წარუშარათეს ხალხი ბასტილიისაკენ, რადგან არავის არ ჰქონდა რწმენა ხალხს გარდა.

მიწლე ამბობს, რომ მოხუცებული კაცები, რომელთაც უნახავთ ის დღე და მას შემდეგაც ბევრ დიდ დღეებ, შესწრებიან თავის სამშობლოსას, აღვიარებენო, რომ იმ ნაირი თანხმობის

შესვლა მოეხერხებინა, გარეთ გამოსვლას აღარ ფიქრობდნენ, რადგან იცოდნენ, რომ მიტროპოლიტი იოანნიკე გამოსათხოვარ სიტყვას იტყვისო.

მართლაც, წირვისა და პარაკლისის შემდეგ ეკლესიის ტრაპეზილამ გამობრძანდა ახალი მიტროპოლიტი ახალთეთრ ბარტყულაში ძვირფასის ქვებით შემკობილის ჯვრით. ჯერ მიტროპოლიტი მუხლ-მოყრით და მთხვევით გამოესალმა ხატებს. შემდეგ მობრუნდა და ბრძანა გამოსათხოვარი სიტყვა, რომლის შინაარსსაც მოკლედ მოვიხსენებთ.

მიტროპოლიტმა დაიწყო ცოტადღვლებულის ხმით; ეტყობოდა ცრემლები ერვოდა.

„ჯერ კიდევ ვერ მოვასწარ, რიგინად გამეცნო ეს სამწყსო, რომ ნებითა ღვთისათა და ხელმწიფე იმპერატორისა, მე მივიღე ახალი უმაღლესი დანიშნულება. თუ ამ მიტრის განმავლობაში ნებით ან უნებლიედ ვისმეს რაჟე გაწყენიეთ, მამანო და ძანარ, გთხოვო რწმენის გულით მპატიეთო.“

ჩემი ცდა ამ ხნის განმავლობაში ის იყო, რომ მიმექცია რაც კი შეიძლებოდა მეტი ყურადღება სამღვდლო პართა მდგომარეობის გაუმჯობესობაზედ. მე ვიცო, რომ ცოტათი მინც ნასწავლი, გონება გახანილი მღვდელი უფრო რიგინად წაუძღვება თავის მრევლს, ვინემ ის, ვინც ამებს მოკლებულიაო.

„ამიტომაც მე დიდ მნიშვნელობას ვაძლევდი, რომ სამღვდლოთა დედები და ცოლები გონება განვითარებულნი ყოფილიყვნენ. ამისათვის მე მოგიწვიეთ თქვენ, მამანო, რომ დაგვეარსებინა მღვდელთა ქალებისათვის სკოლა, რომელიც თქვენ მიიღვთ სიამოვნებით და რომელსაც თქვენსავე სურვილისა-მებრ შესწირავდით ამ კეთილ საქმეს ფულს. ჩემის წასვლით, იმედი მაქვს, არ მოაკლებთ

დღე იმათ არ უნახავთ მას შემდეგ. მა დღე მთლად ერთიანად ხალხის დღე იყოო.“

„მას, განაგმობს ის, დაწესეს ეს დიადი დღე, დაწესეს ეს დღე სადღესასწაულოდ ეგვიპტეობის მოდგმისათვის უკუხითი-უკუხისაძღე, ანა თუ მასთვის, რომ ეს იყო ზირვედი დღე მისი ხსნისა, ანამედ მისთვისაც, რომ ეს იყო დღე უხესასის თანხმობისა.“

მიწლე ჰკითხულობს: — რამ ჩააგონა ხალხი, რა განგებამ ააყენა ის ბასტილიას ასაღებად და თვითონვე იძლევა პასუხს:

„წარსული და მომავალი ორივენი აძლევდნენ მას ამ პასუხს: — აღსდგე!.. და ის, რაც არის დამოუკიდებელი ფაშისა მომავალისა და წარსულისაგან — შეურყეველი უფლება — ამბობდა ამასვე. უკვადე გრძობა სამართლისა ჯავშნით უტყვდა ამორველ გულს აღამიანისას და ეუბნებოდა მას: — აღსდგე, ნუ გეშინიან! რაც უნდა მო-

ყურადღებას ამ ფრიად სასარგებო საქმეს.

„ღღეს შემეტყუებოდა, უკანასკნელად ვიყო მწირველი აქ ამ ივერიელთა დარში იმ ტანჯულ და ბევრჯელ მებულ ივერიელთა, რომელთაც თხმეტი მეთი საუკუნე დაიცვას წმინჯვარი ძირისტესი, დაიცვას მართალი მადიდებელი სარწმუნოება.“

„მხლა კი ამ ხალხში სადღა რწმუნება? ამის მიზეზი, ჩემის აზრით უნდა იყოს ის, რომ უმეტესი ნაწილი ჩვენი მღვდლებისა გაუნათლებლები, გონება-გაუხსნელები არიან ამისთვის ვისურვებ; რაც შეიძლება მეტი გაიმართოს აქ სასულიერო სასწავლებლები, რომ იქილამ გამოსულმა ახალგაზდა მღვდლებმა უფრო მეტი სიყვარული ჩანერგონ ხალხს ეკლესიის სიყვარულისა.“

დაბოლოვა მიტროპოლიტმა თავისი სიტყვა ისევე იმ გულწრფელად მოტოვების თხოვნით, თუ ვისმესთომ რაჟე შეუცოდებია, ნებითა თუ უნებლიედ, როგორც დაიწყო.

მა გავისტუმრეთ, მაგრამ ყველას ეს ხატებოდა სახებედ, უმეტესად მღვდლოებს: ეხლა ვინ იცის როგორი ეგზარხოსი დაგვენიშნებოთ, ეხლა კიდევ იმისი ხასიათის შესწავლა მოგვიწევსო.

\* \*

მგონი არასოდეს არ ჰქონია ტაროსზე ლაპარაკს ისეთი მნიშვნელობა, როგორც ამ ჟამადა აქვს; ყოველის მხრით ამაზე სჯა და ჩაიფილგვესმის; ამაზედ არის მთელი ხალხის წლიური მოსაყლის ბედი დამოკიდებული, და ამიტომ ჩვენც მოგვემეცება ჩვეულებრივზე უფრო მომეტებული ლაპარაკი ამ საგანზედ.

ბუშინწინ, შაბათს, დილის მეოთხე საათზე კარგა მზაპუნა წვიმა მოვიდა ქალაქში, თუმცა ამ წვიმამ დედამიწე კი ვერ დაასველა რიგინად, მაგრამ მას შემდეგ საღამოობით მინც გრ-

ვივიდეს: — სიკვდილი თუ გამარჯვება მე შენთანა ვარ!

ბასაკვირველია, რომ ბასტილიას ხალხისათვის არ ყოფილა განწყვეტილი. მისი ჟინი ხალხს არ უნდა სჭირებოდა მინც-და-მინც. მა იყო გონების და აზრის საყრობილი იქ ამწყვედვდნენ შეუპოვარს და გაბედავს მწერალს ან შემწყურალ მღვდელი წოდების პირს. იქ იყო დამწყველი ერთი მისთანა პირიც „საფრანგეთის სამარცხინოლ“, როგორც ამბობს მიწლე, რომელმაც ერთელ სარგებლო საიღუმლო ჩჩევა მიცა საფრანგეთის ზღვის უწყებას. შიშის გამო, რომ მას სხვისთვისაც არ მიეცა ესევე ჩჩევა, ის ჩაკეტეს ბასტილიაში.

მაგრამ ხალხის სამართლიანობა და გულის-სიკეთე არ დაეძებდა მას: — იყო იქ თავისიანი, თუ სხვა ვინმე, მაგრამ იმისა, რომ მასში იხუთებოდა და ლაპარაკობდა მრავალი მართალი აღმიანისა მას სძავდა ბასტილია.



ლო ქარი ჰქრის და ამის გამო ძვე-  
ლებურად აღარ ცხელა.  
მხრეთიდან გვეწერენ, რომ ამ დროს  
ქვეყნის უფალა წვიმა; მაგრამ ნა-  
შეგარი უკვე დამწვარ-წამხდარი არის  
მოლისაგანა და ეს წვიმა კირნა-  
ვლა ბევრს ვეღარ მოეხმარებაო;  
მოლოდ ბალახს კი ამოიყვანს კი-  
დეაო, და იქნება ცოტათი ვენახებ-  
სი მიუხარბოს ხელიო.

მართლდამ და ძახეთიდან წვიმის  
დაბაზედ არა ისმის-რა.

ტყეებიც თან-და-თან იწვის თურმე.  
სიციანოდამ გვეწერენ, ბორჯომის  
ტყესაც მოელო ცეცხლიო.

შემისთაც ერთობ საგრძნობელად  
დატყო ჩვენს ქვეყანას ტყეების შემ-  
ცირება, უთავბოლოდ აქრა და ახ-  
ლა, ამ ცეცხლის წყალობით, უარეს  
ტყეულს ჰაერისას და საზოგადოდ  
სუნებისას უნდა მოველოდეთ.

\* \*  
ჩვენ შევიტყეთ, რომ ერთი იმ ხუთ  
დამწვეთაგანი, რომელთაც, ჩონ-  
ტყელის საქმის თაობაზედ, სამხედ-  
რო სასამართლომ ჩამოაღწია გარ-  
დაუწვევია, სახელდობრ ახალაძე, უკვე  
გამკვდარა საპყრობილეში.

აბზობენ; ჩვენი გამოჩენილი გამო-  
ცხადებელი ბ. ხოსროვეი და იმაზედ  
ანაკლებ გამოჩენილი პოლიციის  
ფორცერი ლოლაძე ცდილობდნენო,  
რომ ამ დამნაშავეების გამცემს, სო-  
ფიას ლილეგს აპატიოს სასამართლომ,  
რადგან იმან იცის ბაკინანოვისა და  
ალუშოვის მკვლელები და გამჟღავ-  
ნების დავებირდა, თუ მპატიებენო.

გაგებებნათ, რომ არც სასამართ-  
ლომ და არც მთავარ-მმართველმა  
შეიწყნარა ამ პირთა უზნეო შუამ-  
დგომლობა: ლილეგს სიკვდილის დას-  
ვა გარდაუწყვეტეს და ეს გარდაწყვე-  
ტილება მთავარ-მმართველმა უკვე  
დაამტკიცა.

\* \*  
მაღალ ყოვლად-სამღვდელმო იოან-  
ესის გარდაყვანის თაობაზედ გაზ.

ხალხი აღზდგა, მაგრამ მას არ  
მონდა არავითარი იარაღი; მის მო-  
ლოვებლად გასწია ინვალიდების (და-  
სუსტების) და მოხუცი სალდათების)  
მოლისავენ, საცა ეგულებოდა იარა-  
ღი. იქ დახვდა მას მოხუცებული,  
მაგრამ გულადი კამენდანი სომე-  
ციელი, რომელმაც ცოტა ხანს შეა-  
ტყრა ხალხი ამ უბრალო სიტყვე-  
თით:

— მართალია, მე მაქვს იარაღი  
დაბრუნებული, მაგრამ მეომარის პატი-  
ვანება არ მაძლევს ნებას ეუმუხთ-  
ლო ჩემს ვალდებულებასა.

მაშვიდა ერთი კაცი ხალხისაგან  
სიტყვა, რომ იარაღი ეკუთვნის ერს  
და მას შეუძლია მოიხაროს ის სა-  
ბრუნებისა დროსო. ხალხმა იგრილა,  
და სიტყვა, გამოზიდა 28,000 თოფი  
და 20 ზარბაზანი, და გაემართა ბას-  
ტილისაკენ.

მაშვიდა მოვიგონათ — რას წარმოად-  
გენდა ბასტილია: პატარა ეზო, შემო-  
ღობული რვა თვალ-უწვდენელი

„ბროსში“ ეკითხულობთ შემდეგ  
ტფილისიდან გაგზავნილს შენიშნავს:

„ჭერ კარგად გაცნობა ვერც-კი  
მოვასწარით მაღალ ყოვლად-სამღვდე-  
ლო იოანესისა და ახლა უფროდ  
ეტყობულობთ, რომ ის მასკოვის  
მეტროპოლიტად დაუნიშნა და აქე-  
დამ მიჰყავთ.

„საუბედუროდ, აქ მყოფობის დროს  
იმან ბევრი ვერა გაარჩია-რა: სამ-  
ღვდლოება ისეთსავე მდგომარეობა-  
შია, როგორც იმის მოსელამდინ იყო;  
ჩვენი ძველ ეკლესიებისა და მონას-  
ტრების ნაშთი-ნანგრევი, რომელნიც  
კაცს აკვირვებენ თავის დიდებითა და  
მშვენიერებით, თან-და-თან ინგრევიან  
და ისაობიან, უპატრონობის გამო.

„მაღალ ყოვლად-სამღვდელმო იოან-  
ესიმ ძრეელის გასანათლებლად (?)  
ზოგან რუსის ძღველები დანიშნა;  
მაგრამ, რადგან ამათ ქართული არ  
იკადნენ, იძულებული იყვნენ თარ-  
ჯიმანის სსშულებით ეთქმევიანებინათ  
წმ. საიდუმლო აღსარება! მართლვე  
სამღვდლოთა კრების თხოვნა კი,  
რომ სასულიერო სემინარიაში ქარ-  
თულის ენის კათედრა დაეწესებინათ,  
უყურადღებოდ დააგდეს.

„საუკეთესო ძეგლად, რომელიც  
იოანესიმ დასტოვა აქ, ჩათვლება  
ეპარხიალური საქალებო სასწავლე-  
ბელი, რომელიც იმ განზრახვით არის  
გახსნილი სამღვდლოების ქალებისა-  
თვის, რომ გაარუსოს ისინი“...

\* \*  
ბუშინ გამოვიდა იენისის (მეექვსე)  
წიგნი „ნიშნისა“, რომელიც შემდეგ  
სტატიებს შეიცავს:

„შვილ-დაკარგული“ — მოთხრობა  
ი. მაჯაიასი; „რკინის გზა“ — ლექსი  
ს. ნასიძისა; „ბანთილი“ — რომანი  
(გაგრძ.) შაქროსი; „საფუძვლები სა-  
ხალხო განათლებისა“ — (გაგრძ.) ნიკ.  
ხიზანოვისა; \* \* — ლექსი ნესტ. შუბ-  
შვილისა; „შეპყრობილი ფრინველი“  
— ლექსი შ. ნ-სა; „ახალ-გაზდა მო-

კოშკებით, რომელნიც იყვნენ გადა-  
ბმული ერთმანეთზედ მაღალი თლი-  
ლის ქვით აგებულის კედლებით — უფ-  
რო ემზგავსებოდა ჭის ძირს, ვინემ  
ეზოს. ამ ეზოს არ გადმოჰყურებდა  
არც ერთი ფანჯარა. ბარს უვლიდა  
ფართო და ღრმა თხრილი, რომელ-  
ზედაც შეუძლებელი იყო გადაბიჯება,  
თუ არ ასაწევ-ჩამოსასვებ ხიდის სა-  
შუალებითა. ძაღვე ეზო, რკინის კა-  
რები, თხრილი და ხიდი. მეცხრევე-  
ბი ბევრი არ იყვნენ: 32 შევიცარიე-  
ლი სალდათი და 82 ინვალიდი. მაგ-  
რამ ამ ნაირ ციხის სიმარგოსთან ესეც  
სრულიად საკმაო იყო, რომ გაეჭლი-  
ტათ კოშკებიდან დაშენით ყუმბარე-  
ბით მთელი პარიჟის ხალხი.

ბასტილის აღწერის დასაბოლოებ-  
ლად ვიტყვი კიდევ ორიოდ სიტყვას  
მის შინაგან მოწყობილობაზედ. მზოს  
გაღმოსტყვროდა ერთი საათი, რომე-  
ლიც ეჭირათ ორ შეგაჭყულ პატი-  
მარს, „ვითომ, ამბობს მიშლე, უნ-  
დადათ შეგებრკათ ქამი და უფ-

ხუცებულობაზედ“ (უ. ხუცდღვის  
სტატიის გამო) — სტ. ჭრელ-შვი-  
ლისა.

### თხილისის სამპურნალო

ავათმეოფები მიიღესან დილის რვა  
საათიდან თორმეტ საათამდის.

ო რ შ ა ბ ა თ ს გ ა რ ა ლ ე ე ი ნ ი და ლ ი-  
ს ი ტ ვ ე ი — შ ი ნ ა გ ა ნ ა ვ ა თ მ ე ო ფ ო ბ ის ა ; კ ე ლ-  
დ ი შ ი ს ი ფ ი ლ ის ტ ი გ უ რ ი და ს ი რ უ რ გ ი ე ლ ი  
ავათმეოფობისა; ბ ა ს უ ტ რ ა ვ ი — ბ ე ბ ი ა ო ბ ის,  
ქ ა ლ ე ბ ის და ე მ ა წ ვ ი ლ ე ბ ის ა ვ ა თ მ ე ო ფ ო ბ ის-  
ს ა ; ბ ა ბ ა ვ ე ი ძ ა რ ლ ე ბ ის ს ის უ ს ტ ის და შ ი-  
ნ ა გ ა ნ ა ვ ა თ მ ე ო ფ ო ბ ის ა .

ს ა მ შ ა ბ ა თ ს . მ ი ნ გ ე ე ი ნ ი — ს ი რ უ რ-  
გ ი ე ლ ი ა ვ ა თ მ ე ო ფ ო ბ ის ა ; ლ ის ი ტ ვ ე ი —  
შ ი ნ ა გ ა ნ ა ვ ა თ მ ე ო ფ ო ბ ის ა ; კ ე ლ დ ი შ ი — ს ი-  
ფ ი ლ ის ტ ი გ უ რ ი და ს ი რ უ რ გ ი ე ლ ი ა ვ ა თ-  
მ ე ო ფ ო ბ ის ა ; ბ ა ს უ ტ რ ა ვ ი — ბ ე ბ ი ა ო ბ ის, ქ ა-  
ლ ე ბ ის და ე მ ა წ ვ ი ლ ე ბ ის ა ვ ა თ მ ე ო ფ ო ბ ის ა ;  
ბ ა ბ ა ვ ე ი და დ ა ნ ი ე ლ - ბ ე გ რ ა ვ ი — ძ ა რ ლ ე ბ ის  
ს ის უ ს ტ ის და შ ი ნ ა გ ა ნ ა ვ ა თ მ ე ო ფ ო ბ ის ა .

ო თ ხ შ ა ბ ა თ ს . ლ ის ი ტ ვ ე ი და მი-  
რ ა მ ა ნ რ ა ვ ი შ ი ნ ა გ ა ნ ა ვ ა თ მ ე ო ფ ო ბ ის ა ; კ ე ლ-  
დ ი შ ი — ს ი ფ ი ლ ის ტ ი გ უ რ ი და ს ი რ უ რ გ ი ე-  
ლ ი ა ვ ა თ მ ე ო ფ ო ბ ის ა ; ბ ა ს უ ტ რ ა ვ ი — ბ ე-  
ბ ი ა ო ბ ის ქ ა ლ ე ბ ის და ე მ ა წ ვ ი ლ ე ბ ის ა ვ ა თ-  
მ ე ო ფ ო ბ ის ა ; ბ ა ბ ა ვ ე ი — ძ ა რ ლ ე ბ ის ს ის უ ს-  
ავ ა თ მ ე ო ფ ო ბ ის ა .

ხ უ თ შ ა ბ ა თ ს . ლ ის ი ტ ვ ე ი — შ ი ნ ა გ ა ნ ა  
ავათმეოფობისა; კ ე ლ დ ი შ ი — ს ი ფ ი ლ ის-  
ტ ი გ უ რ ი და ს ი რ უ რ გ ი ე ლ ი ა ვ ა თ მ ე ო ფ ო ბ ის-  
ს ა ; ბ ა ს უ ტ რ ა ვ ი — ბ ე ბ ი ა ო ბ ის, ქ ა ლ ე ბ ის და  
ე მ ა წ ვ ი ლ ე ბ ის ა ვ ა თ მ ე ო ფ ო ბ ის ა ; ბ ა ბ ა ვ ე ი —  
ძ ა რ ლ ე ბ ის ა ვ ა თ მ ე ო ფ ო ბ ის ა .

ზ ა რ ა ს კ ე ვ ს . მ ი ნ გ ე ე ი ნ ი — ს ი რ უ რ-  
გ ი ე ლ ი ა ვ ა თ მ ე ო ფ ო ბ ის ა ; ლ ის ი ტ ვ ე ი, მი-  
ფ რ ი მ ა ნ რ ა ვ ი და დ ა ნ ი ე ლ - ბ ე გ რ ა ვ ი — შ ი ნ ა გ ა ნ ა  
ავათმეოფობისა ; კ ე ლ დ ი შ ი — ს ი ფ ი ლ ის-  
ტ ი გ უ რ ი და ს ი რ უ რ გ ი ე ლ ი ა ვ ა თ მ ე ო ფ ო ბ ის-  
ს ა ; ბ ა ს უ ტ რ ა ვ ი — ბ ე ბ ი ა ო ბ ის, ქ ა ლ ე ბ ის და  
ე მ ა წ ვ ი ლ ე ბ ის ა ვ ა თ მ ე ო ფ ო ბ ის ა ; ბ ა ბ ა ვ ე ი —  
ძ ა რ ლ ე ბ ის ს ის უ ს ტ ის ა ვ ა თ მ ე ო ფ ო ბ ის ა .

შ ა ბ ა თ ს . ლ ის ი ტ ვ ე ი — შ ი ნ ა გ ა ნ ა ა ვ ა თ-  
მ ე ო ფ ო ბ ის ა ; კ ე ლ დ ი შ ი — ს ი ფ ი ლ ის ტ ი გ უ-

რო მძიმედ დასწოლოდა ტუსალებს  
დროების მსელოლობა. ბასტილის  
გამგე იყო დე-ლონე (De Launey).  
მს პირშივე კაცი არ კმაყოფილდებო-  
და თავის ჯამაგირით (60,000 ფრან-  
კით), იმას ჰქონდა გამოჩენა ტუსა-  
ლების ხან შემაში, ხან სასმელ-საჭ-  
მელში. მან გააქირავა ის ერთად-  
ერთი ბალი, რომელიც იყო დანიშ-  
ნული ტუსალებისათვის სასიგრიოდ  
და ამ ნაირად მოაკლო მათ სინათლე  
და ჰაერი.

ხალხი მოაწვა ბასტილიას. ერთი  
კაცმა ტურიომ (Thuriot) იღვა თავზე  
შიკრიკობა. ამ კაცზე მიშლე ამბობს:  
„მს იყო დანტონის მოდგმისა; მას  
ჩვენ შეგვხვდებით ორჯერ. ორჯერ  
წარმოსტქვა მან მომაკვლინებელი  
სიტყვა. მითით მოჰკლა ბასტილია,  
მეორეთი რომესპიერი (არ მისცა, რო-  
გორც თავსმჯდომარემ, რომესპიერს  
სიტყვა თავის გასამართლებლად).“  
მს კაცი მივიდა დე-ლონესთან და  
უთხრა:

ნი და სირურგიული ექსპერტის  
ბასტოკვი — ბუბიაობის ქაღალდის  
ვილეების ავთმეოფობისა; ბაბავეი — ძარღ.  
ს სუსტის ავთმეოფობისა.

## ბანსხალქანი

მიცვალებულის შენახვა  
(ბაღსამით გაკეთება)

ახლად მოგონილის სისტემით, გვამის  
გაუჭრელად, სისხლის მიღებში წამლის  
შეშვებით. ისეთ ნაირად შენახვას მიც-  
ვალებულის გვამი, რომ რამდენიმე კვი-  
რისა და თვის განმავლობაშიც არ გა-  
ფუჭდება.

ფასი 40 მანეთიდან 120 მანეთამდე.  
ბაღსამის საშუალების გარდა, უნუ-  
ლითაც ვაკეთებ მიცვალებულის გვამს.

ფასი 15 მან. 25 მანეთამდის.

ადრესი: ზარბაზნის მოიხარადრე გა-  
დურინი, ვორცხის წყლის-ნაპირის  
ქუჩაზედ. (3—2)

ბოლგარულ-ინგლისური გუთანი გო-  
ნარდისა მსურველთ შეუძლიანთ გამო-  
იწერონ თ. ა. პაპინოვისაგან, რომ-  
ელიც არის ავსტრიის ბ. გოგარდისა.

განტორა შეპინოვისა არის ტფილი-  
სის ქალაქში, ანწრუნის სასლში, დგორ-  
ცოვის ქუჩაში. (6—6)

გ. ნიკოლოზის-მე იოსელი-  
ანი იღებს თვისს ზანსიონში  
ემაწვილებს პირობით მოსამზა-  
დებლად სხვა-და-სხვა სასწავლე-  
ბლებში. ადრესი: მისილოვის  
ქუჩა № 81. (5—4)

გამდეგ დღიურად და თვეობით  
იაფათ მეტლიროვან ოთახებს,  
სახელად  
„ლივალია“  
გოლოვინის ზროსპექტსედ.  
(20—13)

— პატიოსნების და სამშობლოს  
სახელთ მე თქვენ გთხოვთ დასწოთ  
ზარბაზნები და ჩაგვაბაროთ ბასტი-  
ლია.

დე-ლონემ, რასაკვირველია, უარი  
უთხრა ჩაბარებაზედ და ზარბაზნები  
კი დაწყობილი მაქვსო.

— მაშ მიხევეთო! აიყვანა კოშკ-  
ზედ და იქიდან დაინახა, რომ ერთი  
ზღვა ხალხი მოეშურებოდა ბასტი-  
ლისაკენ სენტ-ანტუანის უბნიდან.  
დე-ლონე შეშინდა და მიუბრუნდა  
ტურიოს ამ სიტყვებით: — თქვენ ბო-  
როტად მოიხმარეთ თქვენი ელჩობა;  
თქვენ მე გამეცით.

მან მიუგო.

— ხმა გაიკინდეთ, თორემ ან  
თქვენ წამობრძანდებით ქვეით ან  
მე.

ბ. მოვიდა თუ არა ტურიოს ბასტი-  
ლიდგან ხალხმა იგრილა, ჩამოუშვა  
ხიდის ჯაჭვები და გავიდა ზედ.

(დასასრული სვალ)



ანგარიში

თიანეთის გამსახველ და უმინაველ ამხანაგობისა 1882 წლისა.

1 ანგარს 1881 წელს აეცა:

მან. კაბ.	მან. კაბ.
წილადი ფული . . . 3,180—53	ბასესხებული . . . 5,978—30
სასარგებლოდ შემოტანილი . . . 1,287—	ზანი . . . " "
ნასესხი ა) პირველ დაწყებითი . . . " "	დანიშნენი:
ბ) შემდგომ აღებული . . . 3,210—	ნ დლი ფული . . . 1,659—15
სათადარიგო თანხა . . . 290—96	სარგებლიან ქალაქებთან . . . 165—66
წმინდა მოგება . . . 179—62	საკრედიტო განწესებულებათა შინა . . . 125—
	საურთიერთო ნდობის საზოგადოე აში საწევრო შესატანი . . . 220—
	ძონების სიაში (ინვენტარში) . . . " "
<b>ჯამი. 8,148—11</b>	<b>ჯამი. 8,148—11</b>

1881 წელს.

შემოსავალი: მან. კაბ.	გასავალი: მან. კაბ.
წილადი ფული . . . 100—77	წილადი ფული . . . 399—98
სარგებელი დაქვრივნი გასესხების ანუ ახალი ვად. მიცემის დროს. . . 370—87	მოგება მიცემული წილადებზე . . . 3—
ჯარიმა . . . 59—31	ბასესხებული . . . 2,105—
დაბრუნებული სესხები. . . 2,925—31	სარგებელი დაბრუნებული ვადაზედ წინ გადახდილი სესხისა . . . 3—54
სასარგებლოდ შემოტანილი . . . 130—	სასარგებლოდ შემოტანილი . . . 977—
ნასესხი ა) პირველ დაწყებითი . . . " "	სარგებ. სასარგებლოდ შემოტანილისათვის . . . 265—68
ბ) შემდგომ აღებული . . . 6,000—	ნასესხი: ა) პირველ დაწყებითი . . . " "
სათადარიგო თანხა . . . 15—43	ბ) შემდგომ აღებული . . . 6,000—
სარგებლიანი ქალაქები . . . " "	სარგებელი სესხებზედ მიცემული . . . 234—20
სარგებელი სარგებლიანი ქალაქებისა . . . " "	სათადარიგო თანხა . . . " "
სხვა-და-სხვა შემოსავალი . . . 35—	სარგებლიანი ქალაქები . . . " "
აღებ მიცემის შემოსავალი . . . " "	სარგებელი სარგებლიანი ქალაქებისა . . . " "
	სამმართველოს ხარჯი . . . 75—20
	სხვა-და-სხვა გასავალი . . . " "
	აღებ მიცემობის გასავალი . . . 15—43
<b>ჯამი. 9,636—69</b>	<b>ჯამი. 10,079—3</b>

1 ანგარს 1882 წელს არის:

მან. კაბ.	მან. კაბ.
წილადი ფული . . . 2,881—32	ბასესხებული . . . 5,157—99
სასარგებლოდ შემოტანილი . . . 440—	ზანი . . . " "
ნასესხი ა) პირველ დაწყებითი . . . " "	დანიშნენი:
ბ) შემდგომ აღებული . . . 3,210—	ნ დლი ფული . . . 1,341—81
სათადარიგო თანხა . . . 306—39	სარგებლიანი ქალაქებთან . . . 165—66
წმინდა მოგება . . . 47—75	საკრედიტო განწესებულებათა შინა . . . " "
	საურთიერთო ნდობის საზოგადოებაში საწევრო შესატანი . . . 220—
	ძონების სიაში (ინვენტარში) . . . " "
<b>ჯამი. 6,885—46</b>	<b>ჯამი. 6,885—46</b>

სამმართველოს წევრნი:

- კ. ჯავახიძე.
  - ბ. გოჭოყვა.
  - დ. როსტომიშვილი.
- (3—1)

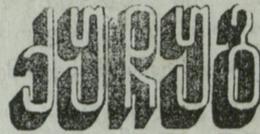
ახალი ქართული

ქარაბაღინი

ისეილება ტვილისში: შვედლოვის და გრეჭოვის წიგნების მალაზიებში; მუთისში: მურადლოვის და ჭიდაძის წიგნების მალაზიებში.

ფასი უდიანის ერთი მანეთი.

დაიბეჭდა და ისეილება



ქარაბაღინის უძილის

მოთხრობა,

მეთოთხმეტე ნაწილი.

მსურველთ შეუძლიანთ მოითხოვონ ზარგელის ნაწილადამ ვიდრე უკანასკნელ ნაწილადამ მელიქიშვილის სტაჰბაში, ბატონ ნიკო პობლაძესთან.

ქართულ მალაზიასთან ნათარგმნი

მოთხრობანი

წიგნი მეორე.

ისეილება ტვილისში: შვედლოვთან, ჩარკიანთან და ბრიჭუროვის წიგნის მალაზიაში (ბალის პირ-და-პირ).

მუთისში: შილაძის და ნიკოლაძის მალაზიაში.

გორში: მ. ტერესელიძესთან.

დაიბეჭდა და ისეილება მრ. ჩარკიანის ქართული წიგნის მალაზიაში

გამოშლის

საერთო მფლობელობაზე

თხზულება

ანტონ შურცელაძისა

გამოცემული

ზაქარ შიქინაძისაგან.

ფასი თითო წიგნისა ერთი აბაზი

გამოვიდა ცალკე წიგნათ

დ რ ა მ ა

სამ უოტლო!

ისეილება უამარლოვის საამარლოში.

ფასი 60 კაბ.

(20—11)

ბიბლიოგრაფიული განცხადება.

ბუნების ტარი, ანუ ყრმათათვის საკითხავი წიგნი უმცროსს კლასში სასმარებელი, შედგენილი ი. გოგუბაშვილისაგან, დაიბეჭდა მეოთხე შეცვლილი გამოცემა და ისეილება გრეჭოვის წიგნის მალაზიაში, კუკიის ხიდის ყურთან. ფასი თხუთმეტი შაური. სასწავლებლებს და კერძო პირებს, რომელნიც იყიდას ნაღდს ფულად ერთად თხუთმეტს კგ შემზღიანისა, ანუ მომეტებულსა, დაეთმობა კგ შემზღიანის თოთხმეტ შაურად; ვინც ოც-და-ათს კგ შემზღიანის იყიდას, წიგნი მიეცემა ცამეტ შაურად; უდიანისთვის უნდა დაემატოს სამი შაური.

პარტა სამართველონი, მეორე შეცვებული გამოცემა; ისეილება იმავე მალაზიაში. ფასი სამი აბაზი; ვინც ათს კგ შემზღიანის იყიდას, პარტა მიეცემა თერთმეტ შაურად, ოცი კგ შემზღიანის იყიდას—ათს შაურად.